

# MASO

## Eksempel på anvendelse af Sætning 7.2.7

a) Lad mængden  $S \subseteq \mathbb{R}^3$  være givet ved

$$S = \{(x, y, z) \mid x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0, x + y^2 + e^{y+z} \leq 3\}$$

og lad funktionen  $f : S \rightarrow \mathbb{R}$  være givet ved

$$f(x, y, z) = \frac{2x^2 - yz}{e^x + e^y + z^2}.$$

Da er  $f$  kontinuert i  $S$  (faktisk i hele  $\mathbb{R}^3$ ), idet den er kvotient af to kontinuerte funktioner, hvor nævneren er positiv. Desuden er  $S$  en kompakt mængde, hvilket ses som følger:

Da funktionerne  $(x, y, z) \rightarrow x$ ,  $(x, y, z) \rightarrow y$ ,  $(x, y, z) \rightarrow z$  og  $(x, y, z) \rightarrow x + y^2 + e^{y+z}$  alle er kontinuerte i  $\mathbb{R}^3$  er  $S$  afsluttet ifølge Sætning 7.2.5 (eller Eksempel 2 side 198). Eller mere specifikt:  $S$  er fællesmængden af mængderne  $\{(x, y, z) \mid x \geq 0\}$ ,  $\{(x, y, z) \mid y \geq 0\}$ ,  $\{(x, y, z) \mid z \geq 0\}$  og  $\{(x, y, z) \mid x + y^2 + e^{y+z} \leq 3\}$ , der hver er afsluttet iflg. Eksempel 2 side 198. Da en fællesmængde af afsluttede mængder er afsluttet (iflg. opgave 7.1.6, uge 6) er  $S$  altså afsluttet.

Da  $x \geq 0$ ,  $y^2 \geq 0$  og  $e^{y+z} \geq 0$  følger af uligheden  $x + y^2 + e^{y+z} \leq 3$ , at  $x \leq 3$  og  $e^{y+z} \leq 3$ . Dette giver  $0 \leq x \leq 3$ ,  $0 \leq y \leq \ln 3$  og  $0 \leq z \leq \ln 3$  (da  $\ln$  er en voksende funktion). Hermed har vi indset, at  $S$  også er begrænset, idet  $\|(x, y, z)\| \leq \sqrt{9 + 2(\ln 3)^2}$  for alle  $(x, y, z) \in S$ .

Altså er  $S$  kompakt.

Af Sætning 7.2.7 slutes derfor, at  $f$  antager både en maksimums- og en minimumsværdi i  $S$ .

(Vend!)

b) Samme konklusion kan drages om funktionen

$$g(x, y, z) = \frac{2x^2 - yz}{e^x + e^y - z^2}$$

i samme mængde  $S$ . Her er  $g$  imidlertid ikke defineret i hele  $\mathbb{R}^3$ , da nævneren kan blive 0 (f.eks. i  $(0, 0, \sqrt{2})$ ). Men dette forekommer ikke i  $S$ , da vi for  $(x, y, z) \in S$  har, at

$$e^x + e^y - z^2 \geq e^0 + e^0 - (\ln 3)^2 = 2 - (\ln 3)^2 > 0.$$

Altså er  $g$  en kontinuert funktion i  $S$ , og Sætning 7.2.7 kan anvendes.

c) Betragt nu funktionen  $f$  fra før i mængden

$$R = \{(x, y, z) \mid x \geq 0, y \geq 0, z \geq 0\},$$

som ikke er kompakt, da den ikke er begrænset. Ikke desto mindre kan vi bruge Sætning 7.2.7 til at indse, at  $f$  antager en maksimumsværdi i  $R$  på følgende vis:

Bemærk først, at  $f(1, 0, 0) = \frac{2}{e+1} > 0$ , og at

$$f(x, y, z) \leq \frac{2x^2}{e^x + e^y + z^2} \leq \frac{2x^2}{e^x}, \quad \text{når } (x, y, z) \in R.$$

Da  $\frac{2x^2}{e^x} \rightarrow 0$  for  $x \rightarrow \infty$ , findes derfor et  $K_1 > 0$ , således at

$$f(x, y, z) < f(1, 0, 0), \quad \text{når } x > K_1.$$

Dette viser, at maksimum for  $f$  skal søges for  $x \leq K_1$ . Men for sådanne  $x$  har vi, at

$$f(x, y, z) \leq \frac{2x^2}{e^x + e^y + z^2} \leq \frac{2x^2}{e^y + z^2} \leq \min \left\{ \frac{2K_1^2}{e^y}, \frac{2K_1^2}{z^2} \right\}.$$

Da  $\frac{2K_1^2}{e^y} \rightarrow 0$  for  $y \rightarrow \infty$  og  $\frac{2K_1^2}{z^2} \rightarrow 0$  for  $z \rightarrow \infty$ , findes derfor  $K_2 > 0$  og  $K_3 > 0$ , således at

$$f(x, y, z) < f(1, 0, 0), \quad \text{når } y > K_2 \text{ eller } z > K_3.$$

I alt har vi altså, at  $f(x, y, z) < f(1, 0, 0)$  udenfor kassen

$$R_1 = [0, K_1] \times [0, K_2] \times [0, K_3].$$

Da  $R_1$  er kompakt, og  $f$  er kontinuert, antager  $f$  en maksimumsværdi i  $R_1$  iflg. Sætning 7.2.7, som derfor også er maksimumsværdi for  $f$  i  $R$ .